

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 5'—, — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Propadanje Dunaja.

Nekdaj cesarsko mesto Dunaj je bilo ponos vsakega Avstrijca. Kar je Mohamedancu Meka, to je bil Avstrijcu Dunaj. Pa tudi Dunajčan se je dobro zavedal važnega in izjemnega stališča, ki ga je zavzemal med prebivalci stare Avstrije, in je znal to svoje stališče tudi izrabiti. Dunaj je bil rezervoar, v katerega so se stekali vsi dotoki avstrijskega gospodarstva. Posledica tega je bila, da je Dunajčan na stroške drugega prebivalstva bogatel in da se je mesto razvijalo ter naraščalo od dne do dne.

Dunaj je bil pa tudi kulturno središče stare Avstrije. Vsi veliki in važnejši kulturni zavodi so bili v rezidenčnem mestu, od česar je imelo mesto zopet materielne dobičke. In reči moramo, da je marsikateri odsev tega kulturnega središča zašel tudi med nas. In to že iz popolnoma razumlji-

vega vzroka, ker je bivša avstrijska vlada takorekoč monopolizirala na Dunaju vso kulturo, dočim je nam le tupatam vrgla kako drobtino v obliki kake nemške srednje šole.

Toda prišla je vojna. Prišel je žalostni konec Avstrije, ki je bil obenem konec sijaja Dunaja. Mirovna pogodba v St. Germainu je ustvarila šestmilionsko Avstrijo. Dvomilionski Dunaj je pa preveliko breme za tako državico. In že prvi mesec so se pokazale katastrofalne posledice tega nenaravnega razmerja.

Vsled slabega občinskega gospodarstva, ki je služilo edinole strankarskopoličnim svrham, se je mesto tako zelo zadolžilo, da bo, če prištejemo še vojna bremena, le težko dihalo. Obrt in trgovina sta pričela hirati ter propadati, ker vsled prevelikih bremen in premajhnega obrata sploh ne moreta izhajati. Iz tega propadanja obrti in trgovine sledi brezposelnost, ki po-

menja zopet novo in veliko obremenitev davkoplačevalstva.

Prišla so pa še druga gorja na prej tako ponosno mesto. Dunaj je bil nekaj dni brez premoga in tudi zdaj je dovoz le slab. Najvišji svet v Parizu je določil, da morajo Čehi in Poljaki dobavljati Dunaju premog. Ti pa niso kaj zelo naklonjeni Dunaju. In pošiljali so državne tajnike, sekcijske šefe in župana v Prago, da s povzdignjenimi rokami izprosijo nekaj premoga. Vse je moralo mirovati. Cestna železnica ni vozila, plina ni bilo, tudi z elektriko so morali štediti. In če je morda Dunaj za hip premagal to hudo krizo, vendar so za vedno brez zanesljivega in trdnega temelja elektrarna, plinarna, cestna železnica in sploh vsa industrija. Premog bo nekaka vrv, ki jo bodo sosedi republike Avstrije več ali manj nategovali okoli njenega vrata. Politične difference, narodnostna nasprotstva in gospodarska

Otvoritev slovenskega gledališča v Mariboru.

Prebivalci Maribora in njegove okolice stoje pred važnim dogodkom: v soboto, dne 27. t. m. se odpro yprvič vrata slovenskemu gledališču v Mariboru. Zato je na mestu, da seznanimo naše občinstvo z glavnimi zastopniki našega igralskega osebja. Na čelu vsemu stoji genijalni in neumorno delavni ravnatelj in zakupnik gledališča gospod Hinko Nučič, čigar ime nam samo jamči, da bo gledališče zadovoljilo vsem zahtevam obiskovalcev. Bilo bi pač odveč govoriti o Nučičevih spretnostih na odru, vsaj jih pozna vse slovensko in hrvatsko občinstvo izza njegovega delovanja na ljubljanskem, in zagrebškem odru. Omeniti hočemo le toliko, da je gospod Nučič prevzel vse gledališče v svojo režijo, on bo vodil tudi vso upravo in finance, on je tudi angaževal vse druge umetnike.

Povdarjati moramo, da je imel gospod ravnatelj Nučič pri izbiranju umetnikov in umetnic jako srečno roko, to tem bolj, če pomislimo, da je po postanku Jugoslavije nastalo skoro nevarno pomanjkanje igralcev in igralk. Gospodu Nučiču bodo stali ob strani večinoma znane osebe; tako na pr. gospa Berta Bukšekova, gospod Valo Bratina in gospod Fran Gregorin. Vsi ti trije so dobro znani med Slovenci kot izborni igralci in bodo tvorili svojemu ravnatelju glavno oporo. — Na novo je bila angažovana v zadnjem času gospa Iva Šetinska, dosedanja članica kraljevega zemaljskega hrvatskega kazališta v Zagrebu. Njej so prisojene mladostne ljubjske in sentimen-

talne vloge. Humoristične in karakterne vloge bo prevzela gospa Štefanija Dragutinovičeva, tudi dosedaj članica kralj. zemalj. hrv. kazališta v Zagrebu. Le prijateljskemu znanju gospoda Nučiča se imamo dalje zahvaliti, da je odstopilo osječko kazališče našemu gledališču nadarjenega našega slovenskega umetnika gospoda Pavla Rasbergerja, ki je lani zastopal odlično mesto v ljubljanskem dramskem gledališču. Gospod Rasberger je angaževan kot karakterni igralec, ravno tako pa nas bo razveseljeval kot igralec komičnih ulog. Med damskim osebjem omenjamo dalje tudi še dve nadarjeni Slovenki in gojenki „Dramatične šole“, to sta gospodični Viki Podgorska kot naivka in Franica Petkova kot mlajša karakterna igralka. Končno sta angaževani še dve moči, ki bosta v zabavo naša publiki: gospodična Danica Savinova, Mariborčanka že znana iz odra v Narodnem domu kot dramska in operetna subreta, in gospod Ludovik Švagelj, dosedanji član slovenskega gledališča v Trstu, kot mladostni spevokomik. Med angaževanimi igralci se nahaja tudi karakterni igralec gospod Gustav Strniša.

Že iz navedenega je razvidno, da so glavne osebe, ki jih je treba pri vsaki predstavi, na svojem mestu. Vzlic temu pa se pogaja ravnateljstvo še dalje z nekaterimi odličnimi člani raznih gledališč.

Poleg angaževanih članov pa pridejo še v poštev nam že znane dame in gospodje, ki so kazali na odru v Narodnem domu obilo spretnosti in ki bodo tudi sedaj stalno sedelovali pri našem prvem slovenskem gledališču. To so gospa Cilka Planinšekova, gospodična

Marta Vaudova, gospodična Olga Neratova, dalje Tržačanka gospodična Elvira Kraljeva, gospod Miloš Vauhnik, gospod Ciril Velušček, gospod Vinko Rožanski in drugi.

Razveseljivo je dejstvo, da šteje „Dramatična šola“ gospoda ravnatelja Nučiča 54 gojenk in gojencev, ki izredno pridno posejajo šolo ter se prav lepo razvijajo. Gospod Nučič bo dal dne 1. novembra tem gojenkam in gojencem priliko, da se bodo pokazali v posebni produkciji.

Želeti bi bilo, da mariborsko in okoliško občinstvo abonira čimprej še neodddane lože in sedeže ter s tem že vnaprej zasigura obstoj gledališča v denarnem oziru, sebi pa pripravi mnogo lepih užitkov in razvedrila. Kdor se hoče natančneje informirati o cenah lož in sedežev, izprevidi, da ni tako ugodnih cen na nobenem drugem gledališču. Prijateljske družine naj bi se združile ter bi abonirale vsaka po pol lože.

Tako torej stojimo pred otvoritvijo; jutrnja predstava „Tugomer“ nam bo pokazala, da je mestna uprava izročila gledališče v prave roke.

V nedeljo sledita dve znameniti igri: Heyermansa „Amnestija“ in Čehova burka „Medved“; v prvi se bo divilo občinstvo izbornemu nastopu gospoda Nučiča v petih vlogah, druga igra pa bo gotovo vzbudila mnogo smeha. Prepričani smemo biti, da bo gledališče takoj v začetku nabito polno.

Novemu slovenskemu gledališču kličemo:

„Živi, cveti in razvijaj se!“

konkurenca morejo vsak čas na Dunaju povzročiti pomanjkanje premoga, ki poostri splošno krizo, poveča brezdelnost ter dovede do bede širokih mas. Če Čehi in Poljaki nočejo, tedaj ostanejo fabriški dimniki v republiki Avstriji mrzli.

Toda Dunaj nima niti premoga niti žita. Jest mora tuji kruh, ki ga mora plačevati po kar najvišjih cenah, ki jih še bolj zvišuje vrednost inozemskega denarja. In če je bil Dunaj včeraj brez premoga, more biti danes ali jutri brez moke, masti ali mleka. In to je stabilna nevarnost, kriza, ki se enkrat počasi priplazi, drugič pa izbruhne elementarno. Dunaj je obsojen, da hira in hira. In nič se ne čudimo, če se čuje že danes po celi Avstriji klic: Proč od Dunaja.

Pred sezono.

Na oglih mariborskih ulic in na plakatih oznanjajo veliki beli plakati otvoritev „Slov. mestnega gledališča v Mariboru.“ Gospod Nučič, ravnatelj tega gledališča, je nam javno oznanil svoj program. Bili so časi, ko so tudi v Ljubljani taki plakati naznanjali novo sezono. Zadnja leta se je to opustilo deloma ker programa sploh ni bilo, deloma, ker je postal nepotreben za občinstvo ki se za gledališče ni mnogo zanimalo. Tudi letos ni javno razpisanega repertoarja, to pa menda zato, ker se v Ljubljani misli, da smo sedaj prišli na ono stopinjo, ko ni treba gledališču nikake reklame več, kajti v Ljubljani je pet abonementov. Gospod Nučič pa je smatral za potrebno, da pred sezono poda javno svoj namen in da pokaže Mariborčanom svoj program. Nam se zdi to povsem umestno in videli smo, da so ljudje stali pred onimi velikimi plakati in čitali. Upamo torej, da bo v Mariboru za slovensko gledališče dovolj zanimanja.

Veliki mogul.

Angleški spisal A. K. Green.

(Dalje).

(53)

Kmalu sem spoznala, da se ni ničesar drugega bal, nego da bi se morda dobro ne počutila v svojem novem domu. Vsled tega nisem več mislila na svoje dvome in sem občevala z očetom kakor tudi s hčerjo z ono mirno zaupljivostjo, ki jo je zahtevala moja služba.

Ta rezultat me je veselil in skrbel obenem. Ker sem zdaj prvič praktično stregla bolniku, sem se čutila srečno. Če pa sem pomislila, da je bil moj glavni namen tako smel in neizrečen, sem se čutila nesrečno in bedno ter nič več tako sigurno v svojem prepričanju, ki me je dozdaj tako zelo tolažilo. Vsled tega se nisem čutila več dovolj močno proti izkušnjam, ki so me čakale, ko me je poklical gospod Grey nekoliko pozneje istega dne v sosedno sobo ter mi rekel, da bi rad za eno uro odšel z doma. Potem me je vprašal, je-li mi neprijetno, če ostanem sama pri bolnici.

»O ne, gospod Grey«, sem pričela, nato pa umolknila, skrivaj osupnena. Bala sem se tega, vsekakor ne zaradi bolnice, marveč zaradi svojega lastnega stališča. Moj Bog, če ostanem sama z njo v sobi, ali ne bom izdala svojih čustev? Ali ne bo skušnjava, izprašati njenega bednega, bolnega duha, večja nego

Kar se tiče repertoarja, ki ga obeta gospod Nučič, moramo reči, da smo z njim popolnoma zadovoljni. Sicer vemo, da se pozneje v sezoni marsikaj izpremeni, toda ne dvomimo niti najmanj, da ima gospod Nučič resen namen, da spravi oznanjene igre na oder. Ako se bo to godilo, bomo na koncu sezone lahko z vnemo pisali o uspehu slov. gledališča v Mariboru takoj prvo leto. Vemo pa tudi, da more ravnatelj gledališča razviti svoj program le, ako najde dovolj razumevanja med publiko, in mi ničesar bolj ne želimo, kakor da bi naše občinstvo podpiralo idealne težnje gospoda Nučiča s tem, da pridno obiskuje gledališče. Zdi se nam neprijetno in skoraj n. umestno, ako se pri tem sklicujemo na narodnost, češ Slovenci moramo slov. gledališče podpirati, da dokažemo, da smo kulturni narod. To bi se reklo, da gremo v gledališče samo iz rodoljubja in ne zaradi umetnosti. S tem bi se poniževali sebe in gledališče. Na tak repertoar, ki ga obeta gospod Nučič in take umetnike, ki jih obsega njegov gledališki ansambel, se gre tudi brez ozira na narodnost. Zato bi želeli, da se ustvari med občinstvom in vodstvom kar najlepša harmonija, t. i. da občinstvo prav cení umetniški namen gled. vodstva, vodstvo pa ne zaide v sfere (vsaj s početka) kamor bi mu občinstvo ne moglo slediti. V tem bo zagotovljen pravi uspeh letošnje sezone. Na programu g. Nučiča imamo nekaj prvovrstnih svetovnih del, celo take, ki jih niti Ljubljana še ni videla na primer Cyrano. To je velika obljuba, ki dela dolg — mi bomo videli „Cyrana“ na našem odru. Iz slovenskih dramatičnih del se nam obetajo vse boljše stvari, tudi „Skoljka“. Isto iz hrvatskih. Mi vemo, da bo vse to mogoče, ako se bo publika z ljubeznijo oklenila našega gledališča in če bo znalo vodstvo to ljubezen ohraniti. Naš oder je prenovljen in gospod Nučič razpolaga z dobrimi silami — dani so torej vsi predpogoji, da bomo imeli v Mariboru dobro gledališče.

Ljudske, narodne in otroške igre obeta repertoar v posebnem oddelku. Ta del je torej ločen od onega umetniškega programa, ki si ga je vodstvo stavilo za svoj cilj. S tem se je menda hotelo reči, skrbeli bomo tudi za zabavo oziroma podajali bomo tudi ono, kar si žele

moja dolžnost, ki sem jo imela kot strežnica napram njej?

Moj glas je bil obotavljajoč, toda gospod Grey ni opazil tega; preveč je bil zamišljen v to, kar je sam hotel reči.

„Predno grem“, je rekel, „vas moram za nekaj prositi, vas posvariti. Prosim vas, ne dajajte niti zdaj niti pozneje časopisov v sobo moje hčere in ne dopustite, da bi jih kdorkoli prinesel s seboj. Ravno zdaj je preveč razburiljevega v njih. Zgodil se je, kakor veste, grozen umor v tem mestu. Če bi čitala samo nadpis ali slišala ime Fairbrother — ki ga — ki ga pozna, tedaj bi bil učinek na njo zelo škodljiv. Ona ni le vsled svoje bolezn, marveč že po naravi zelo občutljiva. Ali hočete na to paziti?“

„Hočem na to paziti“, sem odgovorila. Tako težko je bilo za me, izpregovoriti te besede, sploh v tem razpoloženju kaj reči, da sem k nesreči vzbudila njegovo pazljivost. Z vprašujočim, dvomljivim pogledom me je opazoval, ko je nadaljeval z ostrim naglasom:

„Vi morate sploh misliti, da v naši rodbini nečemo slišati o tej zadevi. Le vselej stvari naj pridejo v bolniško sobo. Če bo poskušala moja hči, kake druge stvari navajati, tedaj jo morate prekiniti. Ne dovolite, da bi govorila o čem drugem, ker bi škodovalo njenemu skorajšnjemu ozdravljenju. To je edino navodilo, ki ga imam vam dati. Vsa druga naj vam da njen zdravnik.“

(Dalle prlb).

takozvani najširši sloji. Med temi takozvanimi ljudskimi narodnimi itd. igrami so na repertoarju nekatere, ki so bile med ljudstvom od nekaj priljubljene in vodstvo ne bo grešilo v ničemer proti svojemu umetniškemu programu, ako to s temi stvarmi privabila v gledališče ono množico, ki se naslaja ob tej umetnosti.

Vodstvo si je gotovo svesto, da imamo v Mariboru in okolici ono domače ljudstvo, ki bo v ljudskih in narodnih igrah videlo svojo umetnost in zdi se nam, da bo potrebno v prvem letu, kolikor mogoče približati se tem slojem, ki nosijo v sebi bodočnost Maribora. Tu si bo lahko vzgojilo vodstvo najzvestejšo publiko, ki bo raslo od leta do leta in z njo tudi hrepenenje po višji umetnosti.

Igralo se bo štirikrat na teden; poleg dram in iger se obetajo burke in mogoče celo mala opereta. Opero itd. bo nam menda poslala Ljubljana na gostovanje. Obhajajo nas torej prijetne misli pred otvoritvijo slov. gledališča v Mariboru. Ne pretiravamo, ako rečemo, da se bo slovenska sila v Mariboru kazala najbolj javno v našem gledališču. Zato želimo, da bi bil tako lep in uspešen konec, kakor je lepo obetajoč začetek.

Dnevne novice.

Na tabor v Loče v nedeljo dne 28. septembra gremo vsi! Nihče ne ostane doma: Narodna dolžnost nas kliče! Bednim Korošcem hočemo pokazati, da čutimo z njimi! Njih težnje so naše težnje! Poleg tega poskusimo svojo srečo v srečlovu. Le-ta bo nudil krasne dobitke. Zanimivo, med njimi oralo in volovje igo (jarm)! Davno od tega! Po hudi muhi splašeni s koroškimi izesom (jarmom) v oralo vprežena vola sta skočila z vso pripravo vred v Dobiško jezero, ki leži na južno - vzhodni strani Loč. Seveda sta vtonila in se pogreznila. Nekaj let po tem dogodku našli so Bačani v Baškem jezeru, ki leži na severni strani loč isto leso oralo in igo, ki sta ju vola vzela seboj za popotnico v Dobiško jezero. Ker na površini ti jezera nista zvezani, temveč ju loči nezavet, hripček, pravi ljudski glas, da sta najdena predmeta oralo in igo najboljši znani dokaz temu, da obstoja podzemeljska zveza med Dobiškim in Baškim jezerom. Da sta torej vola v svoji naglici, predno sta se zadušila, orala še tako dolgo po vodi pod zemljo naprej, da sta dospela v Baško jezero. Po utrujenih životih sta imenovana predmeta splavala h kraju. Ohranila sta se do danes izborna in bodeta tvorila lepe dobitke srečolova na taboru!

Pri Sv. Križu nad Dravogradom za 28 t.m. nameravani veliki ljudski shod se zaradi drugih narodnih prireditev na Koroškem preloži končnoveljavno na nedeljo, dne 5. oktobra t. l.

Tečaja za učitelje meščanskih šol v Ljubljani in v Mariboru. Ta tečaja se otvorita s 1. oktobrom 1919 in sicer v Mariboru za vse 3 strokovne skupine, v Ljubljani za 2. in 3. skupino. Za vsako skupino se dovoli po 10 učiteljem (icam) dopust. Učitelji (ice), ki so prosili, da se prideli v službovanje kake meščanske šole, a se niso sprejeli, naj javijo kratkim potom nadzorniku L. Poljancu, če se pofugujejo tudi za dopust, da bi posejali tečaj, drugi pa naj pošljejo po službeni poti do 5. oktobra 1919 prošnje višjemu šolskemu svetu ter prilože zrelostno in usposobljenostno izpričevalo.

Nadomestilo za učne knjige. Da se stari avstrijski duh prejkoprej izžene iz našega sveta in da se vzgoji naša mladina v jugoslovanskem duhu, je sklenilo slovensko učiteljstvo, da se ne poslužuje v prihodnje več starih avstrijskih učnih knjig. Ker pa novih ni mogoče takoj prirediti, bo izhajal v tekočem šolskem letu in po potrebi tudi še dalje „Šolski list“, ki bo na ljudskih šolah nadomeščal dosedanja

berila. Ta list bo izšel štirikrat na leto v treh izdanjih, t. j. za nižjo, srednjo in višjo stopnjo. Vsak list bo obsegal ono učno stvarino, ki se naj obravnava na dotični stopnji jeseni, pozimi, spomladi in v leti. Da ne bodo imeli starši nepotrebnih izdatkov, jih s tem opozarjamo, da naj ne kupujejo „Beril“, ki so bila dosedaj po ljudskih šolah v rabi, ampak naj naroče za svoje otroke „Šolski list“. Glede načina nabave in plačevanja dobi vsakdo natančnejših podatkov pri učitelju svojega otroka. V rabi pa ostanejo še Računice in začetniki „Moje prvo berilo“.

Dvorangezna trgovska šola v Mariboru. Vpisovanje na trgovski šoli se vrši 1. in 2. oktobra t. l. na bivšem deželnem ženskem učiteljskišču (vhod iz Hamerlingove ulice), in sicer oba dneva od 9. do 11. ure. Predložiti je krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisnina in prispevek za učila je enkratni znesek K 20.—, šolnina pa mesečno K 30.—. V uvaževanja vrednih slučajih se dovoli oprostitev plačevanja šolnine. V pripravljajni razred se bodo sprejeli brez vsakega izpita učenci in učenke, ki so vsaj 13 let stari in z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. V I. letnik se bodo sprejemali: 1. brez vsakega izpita tisti učenci in učenke, ki so vsaj 14 let stari in so z ugodnim uspehom dokončali 4. razred kake srednje šole ali popolno meščansko oziroma 8-razredno ljudsko šolo; 2. tudi drugi vsaj 14 let stari učenci in učenke, ako napravijo izpit iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodoznanja, zemljepisja in prirodoznanja. Pri izpitu se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljajnem razredu. Izpiti za I. letnik se vršijo 3. oktobra ob 8. uri dop. v šolskih prostorih. Hamerlingova ulica 9/1. Redni pouk se prične 6. oktobra t. l.

Mariborska občinska hranilnica je največji denarni zavod na Slovensko-nemški meji. Zavod je pupilarno varen, za kojega jamči mesto Maribor z vso svojo davčno močjo in je pod državnim nadzorstvom. Stanje zavoda je razvidno iz današnjega oglasa.

Iz porotne dvorane.

V ponedeljek, 22. septembra.

Mariborska tatinska družba.

Letošnje porotno zasedanje se je začelo z razpravo zoper člane tatinske družbe, ki je preteklo zimo kradla v Mariboru in okolici in s svojimi zvitimi goljufijami in drznimi vlemi spravljala v obup varnostne organe. Ta družba je bila tako dobro organizirana in je s tako previdnostjo izvrševala svoj posel, da ji dolgo ni bilo mogoče priti na sled.

Danes so stali pred sodiščem Franc Frank, Friderik Grilec, Albin Potočnik, Franc Lederer in Anton Vinčer, vsi mladi močni ljudje v starosti 18 do 25 let, ki mrzijo vsako pošteno delo, a hočejo dobro živeti. Da bi si za razkošno življenje pridobili sredstva, so kradli in goljufali. Nekateri izmed njih so imeli tudi svoje ljubice, natakarike v zloglasnih mariborskih kavarnah, ki so dobivale bogata darila iz ukradenih in nagoljufanih reči.

Izvršili so veliko število hudodelstev, obtoženi pa so samo zaradi nekaterih dejanj, katere jim je mogoče z vso gotovostjo dokazati. Pravilo jim je bilo, da so vsak teden storili kak večji zločin, ki je svoj čas polnil predale mariborskih listov. Vsakokrat so si postavili stražo in so pri razpravi sami priznali, da se imajo samo tem stražam zahvaliti, da jih niso zasačili že prej. Ko pa so jim oblasti vendarle prišle na sled, so tisti, ki so še bili na prostem, pobegnili v Nemško Avstrijo, kjer nadaljujejo svoje zločine.

Koncem meseca januarja jim je žigosanje bankovcev dalo povod k več hudodelstvu. Zvečer 22. januarja 1919 sta šla Franc Frank in Albin Potočnik v družbi s Filipom Mezgom, ki je od okrožnega sodišča že obsojen, in nekim Pajmanom, ki je pobegnil čez mejo, k znanemu beraču slepemu Aleksandru Burgu v Pobrež. Izdali so se za redarje, ki imajo ukaz pobrati pri njem ban-

kovce, katere je dal žigosati pri eskomptni banki, in sicer pod pretvezo, da so neveljavni, ker jih je izdala Nemška Avstrija. Slepac se je dal premočiti in jim je izročil ves svoj denar v znesku 2100 K. Le na njegove velike prošnje so mu milostno pustili 100 K za gospodarstvo, za ostalih 2000 K pa so mu napisali potrdilo, glaseče se na 1000 K in mu naročili, naj si pride po denar čez par dni k eskomptni banki. Ko se je Burg prihodnji dan pri banki oglašil, je izvedel, da se je vsedel sleparjem na limanice. Goljufi pa so si denar med seboj razdelili in nekaj dni dobro živeli.

Par dni pozneje so skovali Frank, Grilec, Potočnik, Pajman, Anton Vinčer, Herman Kozar in Ivan Majer v kavarni Neger na Glavnem trgu in v Mautnerjevi gostilni načrt, kako bodo osleparili posestnika Mihaela Režmana v Hraslju. Herman Kozar jim je namreč poročal, da je Režman premožen posestnik, ki pa se vsled starosti in bolezni ne bo mogel braniti. Podali so se 26. januarja okrog 8. ure zvečer k njemu, se izdali za »poverjenike narodne vlade v Ljubljani« in zahtevali od njega denar, ki ga je pustil žigosati v Limbušu. Trdili so, da je njegov denar neveljaven.

Režman se je »komisije« prestrašil in jim pokazal svojo gotovino v znesku 4300 K, a jo je takoj zopet shranil. Ker so sleparji videli, da ne bodo dobili z lepa denarja zlasti ker je dekla hotela poklicati v sobo hlapca, sta dva izmed njih zvalila deklo v Pekre, da mora iti z njimi k županu, med tem pa so vzeli Režmanu denar in si ga razdelili med seboj, starega Režmana pa zaklenili v hišo, da ne bi mogel nikogar poklicati, ki bi jih takoj zasledoval.

Dne 8. februarja so Grilec, Lederer in Kozar ukradli Ivani Geidl v Studencih vse perilo in vso obleko, ki jo je imela v stanovanju. Kozarja hišni gospodar Plišek ni pustil v stanovanje, ker Ivane Geidl ni bilo doma, dasiravno se je Kozar izdal za njenega brata. Vrnili pa se je čez deset minut in je trdil, da se »sestra« še isti večer vrne in da jo hoče on počakati na njenem stanovanju. Plišek je bil tako nepreviden, da ga je pustil v njeno stanovanje. Kozar je nato po vrvi spustil 2 polna jerbasa polna perila na cesto, kjer sta čakala Grilec in Lederer. Ukradene stvari so hranili pri Ledererju in jih prihodnji dan razdelili v kavarni »Drau« deloma svojim ljubicam, natakaričam v tisti kavarni, deloma pa med seboj. Tudi Albin Potočnik je dobil del plena, za katerega je baje plačal 150 K.

Štiri dni pozneje so sestavili Frank, Potočnik in Alojz Pavalec, ki je pobegnil v Nemško Avstrijo, vojaško patroljo in se podali k vpokojenemu železniškemu uradniku Ignacu Reichlu v Magdalenski ulici, da bi naredili hišno preiskavo — po orožju. Franc Frank je pri tem nosil uniformo jugoslovanskega desetnika, Potočnik pa je bil »detektiv Herker«. Pavalec je ostal na cesti na straži, »patrulja« pa je splezala čez plot na dvorišče! Ker Reichlova žena te patrolje, ki je hotela pozno zvečer napraviti hišno preiskavo, ni prijazno sprejela, je »desetnik« Frank odredil aretacijo njenega moža, ki se naj internira v Albanijski Moral je iti z njim, a sta se kmalu vrnila, ker Reichl ni imel pri sebi legitimacije in je »desetnik« izjavil bojazen, da ga brez legitimacije ne bi mogel pri Špilju (!) spraviti čez mejo. V resnici pa se je bal prave patrolje, ki bi mu lahko zmesala posel.

Nato so naredili temeljito preiskavo. Franku je bilo neprijetno, ker mu je bila Reichlova žena vedno za petami, zato jo je poslal iz podstrešja po nek ključ, sam pa je med tem ukradel 2½ kg mesa. »Detektiv« Potočnik je med tem revidiral spodnje prostore v hiši in se živo zanimal za Reichlove premoženjske razmere, zlasti je hotel vedeti, v kateri banki ima Reichl svoj konto. Ko sta si Frank in Potočnik tako ogledala hišne razmere za morebitni poznejši vlom, sta postavila zapisnik: »Waffen keine gefunden«,

in sta si morala v ta namen od Reichla izposoditi papir in svinčnik.

Ker preiskava pri Reichlu ni imela »uspeha«, jim je Julčka Pušnik, hčerka prejšnjega najemnika »ljudske kavarne« v Terezijinem dvoru nasvetovala, naj vlomijo pri trgovcu Leyrerju, ki stanuje v isti hiši. Priporočala jim je posebno njegovo blagajno in jim izročila dva svežnja vetrihov, da bi odprli njegovo stanovanje. Ker pa se jim je zdelo odpiranje z vetrihi prepočasno, je Pajman z bajonetom vlomil vrata in neko omaro, iz katere so vkradli tri zlate prstane in zlato žensko uro. Tedaj pa se je nenadoma vrnil Leyrer in začel klicati na pomoč. Zato sta ga zgrabila dva tata, ki sta stražila, za vrat in ga tiščala k zidu, da ni mogel vpiti, drugi pa so pobegnili. Leyrerju pa je prišel »na pomoč« Albin Potočnik, ki je tudi stal na straži in mu pomagal »iskati« tatove, dobro vedoč, da so se njegovi tovariši med tem že varno poskrili. Seveda nista nikogar »zasačila«. Pač pa so porotniki Albina Potočnika, menda ker je tako ljubeznivo pomagal iskati svoje tovariše-tatove, od udeležbe pri tej tatvini — oprostili.

(Konec prih.)

Šport.

Nogometna tekma I. slov. šp. kluba „Maribor“ z akademskim moštvom „Rapid“. Ker se preteklo nedeljo nogometna tekma našega I. slov. šp. kluba »Maribor« z akad. moštvom tukajšnjega nemškega kluba »Rapid« radi neugodnega vremena ni mogla dokončati, se tekma v nedeljo, dne 28. sept. točno ob 15. (3.) ur. ponovi, in sicer na prostoru š. k. Rapid na Tezni. Sestava moštva je izborna pri obeh tekmujočih klubih. Zato je pričakovati zelo energične in zanimive igre. Delovanje našega mladega slov. šp. kluba bi moralo zanimati vse sloje slovenske javnosti. Pot na Tezno ob lepem vremenu je krasen izprehod. Ako pa v nedeljo predpoldne dežuje, se igra itak ne vrši. Takim, ki dozdeva pot prenaporna, je na razpolago vlak št. 843, ki vozi ob pol 14. ur. iz Maribora in se na Tezni ustavi. Prijatelji športa! V nedeljo vsi na Tezno.

Slovinci! Slovenke! govorite povsod samo slovenski!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

D'Annunzio hoče zasesti Dalmacijo.

Pariz, 25. septembra. Kakor poroča »Chicago Tribune«, se v krogih mirovne konference boje, da bi se D'Annunzio kakor Reke polastil tudi Zadra, Kotora in drugih dalmatinskih pristanišč. »Homme Libre« se vprašuje: »Kaka nesreča bi bila, ako bi jugoslovani naredili konec smešni komediji na Reki?«

Zveza narodov.

Amsterdam, 25. sept. »Telegraaf« javlja iz Haaga: Meseca oktobra bo v Bruslju konferenca v svrhu posvetovanja o zaželenih izboljšavah pravil zveze narodov. Pri tej konferenci bodo udeležene organizacije zveze narodov aliiranih in nevtralnih držav.

Manifestacije na čast d'Annunzija.

Curij, 24. septembra. V Milanu in Bencikah se neprestano vršijo manifestacije na čast d'Annunzija in Reke. Na shodih so predlagali, da se izkliče republika in se imenuje d'Annunzija za predsednika proste narodne Italije. Policija je intervenirala in prisilila, da se je manifestacija morala predčasno končati.

Otvoritev mesnice!

Cenjenemu občinstvu si usojam naznaniti, da otvorim v soboto, **dne 27. septembra moderno opremljeno mesnico v lastni hiši v Vetrinjski ulici št. 7 v Mariboru**. Ker se bo sekalo meso na dveh plohih, je izključeno vsako čakanje. Prodajal bom blago prima kakovosti.

Za obilen obisk se priporoča

Josip Kirbiš, mesar.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada 2,500.000

 Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima veljavne lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

**V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.**

Slovensko mestno gledališče

REPERTOIRE:

V soboto 27. septembra: Izvanredno ob 19. uri: „Tugomer“.

V nedeljo 28.: Ob ½20. uri: „Amnestija“ in „Medved“.

V ponedeljek 29.: Zaprti.

V torek 30.: Ob ½20.: „Tugomer“, abonn. A.

MALA OZNANILA.

500 K nagrade tistemu, ki mi najde stano-
vanje z 2 ali 3 sobami in
kuhinja. Ponudbe na upravništvo »Marib. delavca«
pod šifro »Stanovanje«. 3—3

Kupujem

6—5

suhe gobe

in namizno ter kuhinjsko

sadje.

Ponudbe naj se pošiljajo na naslov:

Jos. Rohrmann, Ptuj.

.....
**Inserati v našem listu
imajo največji uspeh!**
.....

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Župnijska ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640·26

Rezervni fondi K 2,749.997·67

===== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. =====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji
točasno običajni obrestni meri.

**Urduje vsak dan od 8.—12. ure razun ne-
delje in praznikov.**